

Факултетна система за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите от Педагогически факултет на ПУ “Паисий Хилендарски”

Оценяването е система от взаимодействия (акт и процес на събиране и документиране на информация) между студентите и преподавателя за определяне на стойността, значението или степента на присъствие и представяне на знания, умения и компетентности на студентите. То е процес на формализираща практика за придаване или поставяне на стойност на нещо, в което се включва качествено и количествено описание.

Системата за оценяване на знанията, уменията и компетентностите включва **четири основни компонента** – принципи на оценяване, външни форми на оценяване, методи на оценяване, средства на оценяване. Тя се отнася за студенти от ОКС “бакалавър” и ОКС “магистър”.

Първи компонент са **принципите** на оценяване:

- обективност и достоверност;
- валидност;
- надеждност;
- ефективност, точност, коректност;
- предварително (в началото на семестъра) обявяване на регламента, критериите за оценяване и относителната тежест на използваните методи при съвкупното (крайното, сумативното) оценяване;
- предварително информиране за текущото оценяване, за вида на изпитване, за времето за изпитване и ползваният/те метод/и в тях
- насърчаване възможностите на студентите;
- предоставяне на крайна информация от оценяването

Втори компонент са **външните форми на оценяване**. Те са четири: сесийни изпити, държавни изпити, текущо семестриално оценяване, защита на дипломна работа. Изпитите са винаги са лице в лице (с изключение на някои студенти със СОП на сесийните изпити). Изпитите са писмени, устни и практически. Разработването и защитите на дипломните работи са обект на специален правилник.

Сесийното писмено изпитване е форма на оценяване на постиженията на студентите с писмени или електронни носители на информация.

Сесийното устното изпитване е вербална, комуникативно – информационна форма на представяне, измерване и оценяване предимно на текущо равнище на постиженията на студентите.

Сесийното практическото изпитване е форма на оценяване на предметно – действено и практико – приложно поведенческо изразяване на постиженията на студентите.

Текущото семестриално оценяване е процесуална форма, която включва използване на долу показаните методи по избор от преподавателя по време на обучението по дисциплината през семестъра.

Трети компонент са **методите (техниките)** на оценяване, прилагани в изпитите и процеса на текущото оценяване по избор на преподавателя и съобразно

целесъобразността по дисциплината: устно изложение по тема/и, презентации, писмено изложение по тема/и, устно тестване, писмено тестване на хартиен носител, компютърно (онлайн) тестване, практическо тестване, тест есе на хартиен или дигитален носител, въпросници със свободно конструиране на отговора на хартиен или дигитален носител, екзаминаторска беседа, чеклист (лист за проверка), реферати, разработки по теми и проекти, курсови работи и други форми на самостоятелна работа, изследване на случаи, дискусии, ролеви игри, портфолио на студента, реална или симулирана практика, автентично представяне в реални ситуации, демонстриране на практическо изпълнение, структурирано и полуструктурирано интервю, системни наблюдения. За обучението по чужд език се ползват още диктовки, преразказ и превод.

В сесийното изпитване да не се ползват повече от два метода и то по изключение (напр. по математика: решаване на задачи + теория по темата).

Четвъртият компонент са **средствата за оценяване**. Те са материални предмети и информационни носители, които в единство с методите на оценяване подпомагат и обективизират този процес: знаци, прибори, формули, алгоритми, мерки, скали, тестове, контролни листове, въпросници, конспекти и пр.

Оценяването е процес, който закономерно завършва с оценка. Сесийната **оценка** е систематично определяне на обема, качествата, значението и стойността на знанията, уменията, компетенциите на учениците съобразно определени норми, стандарти и критерии. Тя е е квалифицирано становище на изпитващия и форма на представяне на това че конкретните образователни цели на учебната дисциплина са достигнати на пределени равнища или не са постигнати.

Видовете оценки в ПФ са сесийни събирателни (крайни, сумативни) в резултат на сесийното изпитване и семестриални крайни текущи оценки в края на обучението по дисциплината. Да се прави разлика между семестриално текущо оценяване и семестриална крайна текуща оценка, която е резултат от него.

Обемът и тежестта на компонентите за събирателното оценяване от различните видове сесийно изпитване и от текущото оценяване се определят от учебната програма и се представят от преподавателя още в началото на учебния курс.

Пример: обоснована активност в семинарните упражнения (10%) + различни форми на самостоятелна работа (30%) + резултат от основния инструмент в сесийното изпитване (60%) = оценка.

За поставяне на събирателна сесийна и семестриална текуща оценка по дисциплини, извън чуждия език да не се ползват преводи от чужд език и методи, чийто резултати биха обслужили бъдещата научната продукция на преподавателя.

Освобождаването от сесиен изпит става с реалното удовлетворяване на всички критерии и изисквания за постиженията от обучението по дисциплината.

Сесийното оценяване в изпитния процес и поставянето на оценката да се извършва по възможност в присъствието на титулярния хабилитиран преподавател (или доктор) и асистента, водещ семинарни упражнения, практикуми и др. форми.

Независимо от използвания метод/и на оценяване и компонентите за формиране, крайните оценки се поставят в единството от качествен и количествен израз в скалата от 2 до 6:

Слаб (2.00);

Среден (3.00);

Добър (4.00);
Мн. добър (5.00);
Отличен ((6.00).

След десетичният знак не се допускат други числови измерения.

За преднамерено отсъствието на студента за повече от 5 часа от семинарни упражнения, практикуми и хоспитиране, сесийната оценка се намалява с една единица без среден (3.00) и отличен (6.00).

При преднамерено отсъствие от всички семинарни упражнения, студентът не се допуска да сесийно или текущо оценяване.

За преднамерено отсъствие на студента от текуща и преддипломна практика за повече от 20 часа, оценката му по практика се намалява с една единица без среден (3.00) и (6.00) или се изисква доработка. За преднамерено отсъствие повече от 20 ч. се изисква доработка.

При пълно отсъствие от споменатите видове практики не се поставя оценка.

При констатирана, каквато и е да форма на измама или опит за измама от определен студент, изпитният процес за него се прекъсва, а последствията се определят от правилника за изпитване и оценяване на ПУ, ако няма такъв се поставя оценка слаб (2).

Процесът на оценяването, поставянето на оценките и присъждането на кредитите се основава на показаните по-долу нормативни разпоредби в ЗВО и Правилника за устройството и дейността на ПУ “Паисий Хилендарски”.

Правни основания на системата за оценяване.

ЗАКОН ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

Глава пета.

СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС ВЪВ ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА

Чл. 44. (1) Висшите училища чрез свои правилници определят начина на провеждане на изпитните процедури.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) Формите за проверка и за оценка на знанията и уменията на студентите се определят в учебните планове и програми. Основна форма на оценяване на знанията са изпитите, които са писмени, освен когато спецификата на учебната дисциплина и/или модул изисква друго. Писмените материали от проверката на знанията и уменията се съхраняват за срок не по-малък от една година от провеждането ѝ.

(3) Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобална система, която включва: отличен (6,00), много добър (5,00), добър (4,00), среден (3,00) и слаб (2,00).

(4) За успешно положен се смята изпитът, оценен най-малко със среден (3,00).

(5) Висшето училище може да въведе чрез своите правилници и друга система за оценяване, като се осигури сравнимост на оценките с тези, посочени в ал. 3.

Чл. 44а. (Нов - ДВ, бр. 48 от 2004 г., в сила от учебната 2004 - 2005 г.) (1) За оценка на придобитите по време на обучението знания и умения на студентите висшите училища осигуряват система за натрупване и трансфер на кредити.

(2) Целта на системата е да осигури на студентите възможност за изборност на дисциплини, самостоятелна работа и мобилност на основата на взаимно признаване на отделни периоди на обучение, които отговарят на част от учебния план на специалността и образователно-квалификационната степен.

(3) Кредитите са оценка на задълженията, които студентите трябва да изпълнят по дадена дисциплина или модул като част от общите задължения, необходими за успешно завършване на една учебна година или семестър.

(4) По всяка дисциплина кредитите се формират от хорариум от лекции и от практически и семинарни упражнения, самостоятелна работа (в лаборатории, библиотеки, курсови, домашни работи и други), положени изпити и други форми на оценяване, определени от висшето училище. Кредити могат да се присъждат и за участие в практика и за защитена курсова или дипломна работа, когато тези дейности са част от учебния план.

(5) Кредитите по ал. 3 се присъждат на студенти, които са завършили успешно съответната учебна дисциплина и/или модул чрез полагане на изпит или друг начин на оценяване, определен по реда на чл. 44, ал. 5.

(6) Системата по ал. 1 се основава на 60 кредита за учебна година или 30 кредита за семестър, разпределени по учебни дисциплини и/или модули съгласно учебния план на специалността и образователно-квалификационната степен, или на друг съвместим с тази система брой кредити.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Условието и редът за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити се определят с наредба на министъра на образованието, младежта и науката.

Правилник за устройството и дейността на ПУ “Паисий Хилендарски”

ГЛАВА VII. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

Оценяване на придобитите знания

Чл. 100. /1/ В процеса на обучение студентите се оценяват текущо и след приключване на семестриалните занятия по учебния план.

/2/ Видът на изпита се определя в учебния план.

/3/ Основна форма за оценяване на знанията на обучаваните е писменият изпит.

Чл. 101. /1/ Знанията и уменията на студентите се оценяват по шестобална система, като се прилагат въведените от Закона за висшето образование степени: отличен (6), много добър (5), добър (4), среден (3) и слаб (2). За успешно положен се смята изпит, оценен най-малко със среден (3). По решение на ФС може да се приложи и друга система за оценяване, като се осигури сравнимост на оценките с тези по шестобалната система.

/2/ Оценките се нанасят в главна книга и в протокол с подписа на изпитващия преподавател.

/3/ В срок не по-късно от 7 (седем) дни от датата на провеждане на писмения изпит преподавателят е длъжен да внесе в изпитния протокол поставените оценки, както и да предостави възможност на студентите да разгледат своите работи и да се запознаят с мотивите за тяхното оценяване.

- Чл. 102. /1/ За оценка на придобитите по време на обучението знания и умения на студентите Университетът осигурява система за натрупване и трансфер на кредити.
- /2/ Целта на системата е да осигури на студентите възможност за изборност на дисциплини, самостоятелна работа и мобилност на основата на взаимно признаване на отделни периоди на обучение, които отговарят на част от учебния план на специалността и образователно-квалификационната степен.
- /3/ Кредитите са оценка на задълженията, които студентите трябва да изпълнят по дадена дисциплина или модул, като част от общите задължения, необходими за успешно завършване на една учебна година или семестър.
- /4/ По всяка дисциплина кредитите се формират от хорариум от лекции и от практически и семинарни упражнения, самостоятелна работа (в лаборатории, библиотеки, курсови, домашни работи и други), положени изпити и други форми на оценяване, определени от висшето училище. Кредити могат да се присъждат и за участие в практика, и за защитена курсова или дипломна работа, когато тези дейности са част от учебния план.
- /5/ Кредитите по ал. 3 се присъждат на студенти, които са завършили успешно съответната учебна дисциплина и/или модул чрез полагане на изпит или друг начин на оценяване, определен по реда на чл. 44, ал. 5. от ЗВО.
- /6/ Системата по ал. 1 се основава на 60 кредита за учебна година или 30 кредита за семестър, разпределени по учебни дисциплини и/или модули съгласно учебния план на специалността и образователно-квалификационната степен, или на друг съвместим с тази система брой кредити.
- /7/ Условието и редът за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити се определят с наредба на министъра на образованието и науката.

Системата за оценяване е приета на заседание на ФС с протокол № 9/24.01.2012 г.